

1984 -
1994

*Liten historik från
Centeravdelningarna
i Vingåkers kommun*

HISTORIK

för Gropptorpsbygdens Centeravdelning åren 1983-1994.

Avdelningens 40-årsjubileum firades 14 april 1984 tillsammans med Österåker 50 år och Vingåkersavdelningen 60 år. Högtidstalare var andre vice ordförande i partiet Olof Johansson, övriga uppvaktande var distriktsordf. Larz Johansson och festligheten firades i Vingåkers Folkpark.

Under försommaren 1984 ordnades cykelutflykt till L.Lucketorp, Tage och Gretas sommartorp i Österåker. Det här året ordnades två logdanser vid Ålsäter tillsammans med CUF och CKF. Logdanserna har anordnats varje år vilket bidragit till att avdelningen haft och har en god ekonomi, behållningen från dessa logdanser har varierat mellan 1 200 kr och 3 772 kr. En festkommitte' på sex personer har varje år valts från C och CKF, vilka svarat för arrangemangen. Korv- och lotteriförsäljning har förutom dansen varit inslag som förekommit alla år. Dansorkestrar har bl.a varit Öljarékvar tetten, Per-Anders och Toolas.

Resor, utflykter och promenader har varit utåtriktade verksamheter som ordnats under de här åren, målen har varierat: Tipspromenad vid Västerängen Hulta, i samband med miljödagen 1985, vandring runt sjön Näsnaren 5 juni 1988, en vandringsled på 14 km, med pauser och matsäck klarades alla strapatser av.

1992 anordnades en bussresa till Nynäs slott och Långmaren, ett nedlagt torp som alltid brukats med oxdrift. Landstinget äger de här anläggningarna och Södermanlands museum ordnar med visningar. Vid Stendörren, ett naturreservat vid Östersjökusten, gjordes också ett besök. En tipsfrågetävling med miljöbetoning fick de 27 deltagarna ägna sig åt där.

Kommunkretsen har även uppmärksammat Centerns miljödag 5 juni och några gånger har avdelningens medlemmar varit med till Sundängen Skenäs, komppstering vid Ekholmens trädgård, tipspromenad till Igelbålen där naturkunnige Robert Blom berättade och korvgrillning möjliggjordes för de som så önskade.

Miljödagen 1994 ordnade avdelningen cykelutflykt till Langön som ligger i Kolsnaren. Deltagarna fick brottas med frågor som Studieförbundet Vuxenskolans ALU-arbetare sammanställt i sitt projektarbete.

Teaterresor har också anordnats några gånger, dels till Arbisteatern med Sköna Helena och till Hjalmar's revy i Örebro. På Studieförbundet Vuxenskolans teaterresor till Arbis i Norrköping har många av avdelningens medlemmar deltagit.

Studieverksamheten har varit ganska bra även om man önskade att många fler medlemmar kom med i cirkelverksamheten. De flitigaste deltagarna är naturligtvis de styrelseledamöter politiskt engagerade. Här är några ämnen som varit föremål för studier: Arbete-Trygghet-Utveckling 1985-86, Centerns ansikte, Grön framtid, Målstyrning 1991, ledare Gunnar Folkegård. Bondeminnen 1992, Börje Öhlin och Thorvald Ahlsen skrev ned sina bondeminnen vilka skickades till Nordiska Museet för att förhoppningsvis komma med i den dokumentation som skulle göras av hela Sveriges cirkelverksamhet. Börje Öhlin blev även intervjuad av Radio Sörmlands Utbildningsradio.

EG-cirkel 1992, Framtidens Mat 1993-94. En konsumentkväll ordnades i anslutning till den cirkeln i Baggetorps bygdegård under april, Centerkvinnorna stod som ansvariga, men sponsrades av Centeravdelningen. En paneldebatt bestående av köpman Helge Fredriksson, konsumentrådgivare Els-Mari Forsling, hushållstekniker Birgitta Viklund samt miljövärdare Björn Wilhelmsson medverkade. Ett 40-tal intresserade kom och tog del av information och trevlig samvaro vid kaffeborden. Arla bjöd på ost och juice, Skogaholm på bröd, Scan på leverpastej och skinka.

Öhlin till landstinget. Gropptorpsbygdens Centeravdelning hade år 1994 45 medlemmar.

Många av medlemmarna har även jobbat aktivt i kommunkretsens verksamhet, i styrelsen och övrigt praktiskt valarbete. I ortens föreningsliv Baggetorp - Marmorbyn har en del av medlemmarna även nedlagt ett omfattande arbete.

Politiska insatser och uppdrag inom Vingåkers kommun och Landstinget Sörmland. Avdelningen har under de senaste 20 åren varit lyckligt lottade genom att man haft representation i såväl riksdag som landsting och kommun genom Tage och Greta Sundkvist, framlidne Lars Örsbrink samt framlidne Edvin Julin. I riksdagen slutade Tage 1985, han hade då varit riksdagsman i 21 år. Han har varit ledamot i jordbruks-skatte- och näringsutskotten. Utredningar som han medverkat i: polis-löntagar samt skatteutredningar. Tage var med i kommunfullmäktige åren 1962-88. Han var ordf. i kommunstyrelsen 1974-79. Greta kom med i landstinget som suppl. 1973, blev ordinarie ledamot 1976. Hon har varit med i Kultur och Utbildningsutskott, Stiftelsen Kultur, Åsa folkhögskolas styrelse, Socialförsäkringsnämnd samt Sjukhusdirektionen, är f.n. med i Länsrätten, ledamot i Kommunens Kultur och Fritidsnämnd och Socialnämnden.

Lars Örsbrink var ordförande i Fritidsnämnden 1974- 79, därefter och fram till 1988 ordförande i Byggnadsnämnden samt insynsråd. 1982 tog (s) tillbaka ansvaret för Vingåkers kommun, K-G Källersfors blev då kommunalråd på heltid. Lars var också med i Kommunstyrelse och Vingåkershems styrelse samt ledamot i SLT, länets trafikbolag. Edvin Julin var ordf. i byggnadsnämnden 1974-79, ledamot i socialnämnden under 70-talet samt ledamot i kommunfullmäktige. Gösta Österberg har varit Socialnämndsledamot, Jörgen Sundkvist har varit med i Fritidsnämnden 1980-91, i Barn och Utbildningsnämnden 1991-94.

Börje Öhlin, Mosstorp medlem i avdelningen men boende inom Katrineholms kommun, har under flera år varit ledamot i Miljö och Hälsoskyddsnämnden i Katrineholm.

I Kyrkofullmäktige är Agneta Corneliusson, Ede ledamot. Hans Arvang har varit med i Kyrkofullmäktige i två valperioder.

Förutom dessa Centermedlemmar har Centerkvinnorna haft representation i kommunala nämnder och styrelser.

Tio år med Centeravdelningen i Vingåker

1984

Centeravdelningen har 95 medlemmar vid verksamhetsårets början. Styrelsen består av Sylvia Törnqvist ordf., Gunnar Folkegård, Per-Ola Lidar, Sigvard Karlsson, Ingegärd Einarsson, Björn Wilhemsson, Lennart Eriksson, Karl-Gustav Andersson, Bo Söderqvist, Kjell Johansson och Mats Nilsson (nyval) som efterträder Karl-Erik Ericsson i Dal. Verksamheten under året handlade bland annat om freds- och biståndsfrågor, Rune och Inga-Lisa Jern visade bilder och berättade om Botswana. Studiekampanj detta år är Grön Idé.

I Centerveckan ordnades tipspromenad tillsammans med CKF. CUF hade inbjudningsträffar.

En avdelning av Sveriges Folkpensionärers riksförbund bildas i Vingåker. En avdelning av FN-förening bildas och Centeravdelningen går in som medlem. En teaterresa till Örebro görs för att se premiären av Cabaret. Hembygdsmuséet besöks med Mauritz (Mojje) Söderlund som kunnig ciceron. I juli förelades mötet till Fågeltorp med Bo och Gerd Söderqvist som värdpar.

Vid detta möte togs förslaget att varje förtroendevald med uppdrag i kyrkliga och kommunala nämnder och styrelser skulle lämna 50 kr av sitt arvode för att förbättra avdelningens ekonomi. Årsavgiften höjdes från 45 till 50 kr.

Detta år firar avdelningen sin 60-årsdag i en jubileumsfest tillsammans med Vingåkers CUF som firar sin 60-årsdag och Österåkers C som blir 50 år och Gropptorps avdelningen som blir 40 år. Till jubileumsfesten är David och Karin Larsson, Herbert Gustavsson och Sten Hedlund särskilt inbjudna som hedersgäster. Vingåkersdelen av "Bonderörelse till Centerrörelse" blir klar till jubileumsfesten. Ett antal delas ut till några medlemmar som hedrande arbetat inom avdelningen, som Karl Andersson, Sture Bergsland, Axel Eriksson, Herbert Karlsson, Nils Larsson, Ragnar Lindqvist, Algot Olsson, Erik Pettersson. Vid jubileumsfesten delas guldnål ut till Herbert Gustavsson och Sven Carlsson. Som huvudtalare tillika utdelare av förtjänsttecken kommer Olof Johansson, vilken sedermera Centerns partiordförande.

1985

Ett 40-tal lägenheter på Sävstaområdet byggs om till servicelägenheter. Hyra för två rum och kök beräknas bli 1600 kr per månad. Badhuset blir inflyttningsklart i slutet av mars. På riksplan har beslut tagits om att Centern och KDS skall gå samman i valet, vilket inte var så uppskattat på det lokala planet. Valsamarbetet gäller både kommunfullmäktige och kyrkofullmäktige. Valmaterialet heter Arbete, trygghet, utveckling.

I februari åkte vi till Norrköping för att se Chardasfurstinnan. I juni besöktes Magda gård. En logdans på Bistorps magasin hölls traditionellt av familjen Einarsson. Detta år fick Centern nya lokaler. Vi flyttade in i Åbrogårdsflygeln tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan och Folkpartiet. Hyran inklusive värme fastställdes till 24 000 kr.

I kyrkofullmäktige och kyrkoråd diskuterades nytt församlingshem.

År 1985 är medlemsantalet 91. Målsättningen för avdelningen är att öka medlemsantalet till 100 och att ordna 2 studiecirklar.

Förstärkning av kassan från frivillig insamling av förtroendevaldas arvoden gav 925 kr.

Sigvard Karlsson avgår detta år som kassör efter att ha varit med i styrelsen under tjugo år. Gunnar Folkegård avgår också ur styrelsen.

Valresultatet för Centern i kommunen motsvarar resultatet i riket och andra kommuner. Miljöpartiet tar röster från Centern.

Centern erhåller 2 ordinarie i kommunstyrelsen och 1 ordinarie i övriga nämnder vilket innebär att Centern minskar med 1 plats i 9 och 7 mannanämnder.

Nytt Centermaterial för året är "Förändra". Detta år är Centeravdelningarna i Vingåker värd för Centerstämman vilket hölls i Vidåkerskolan.

Fyra avdelningsmöten har hållits tillsammans med CKF. Vid dessa möten har remissvar till förslaget om nytt partiprogram utarbetats, landstingsfrågor har diskuterats tillsammans med Torsten Odre och erforderliga nomineringar inför 1991 års val har gjorts. Dessutom har en svamputflykt gjorts.

1991

Vi är nu inne på år 1991 och ordförandeklubban svingas av Perolof Ohlsson. Vår kassör K-G Andersson avgår och ersätts av Nils Wikman. Medlemsavgiften är nu 75 kr. Av dessa går 35 kr till distriktet, 20 kr till distriktets valfond att användas till kommande val, 15 kr avgår till kommunorganisationen och 5 kr per medlem går till avdelningen för att driva verksamhet för. Lottgeneral har Bo Söderqvist varit, vilket han skött på föredömligt sätt. Alla som skänkt granar till jul är värda en eloge liksom Gudrun och Kjell vid Ekholmens Trädgård vilka varit behjälpliga med försäljning. Vi ordnade ett offentligt möte om allergi. Medverkande var dr G Lewald och Katrineholms Allergiförening. En videofilm om Allergitutredningen visades, det var ett välbesökt och uppskattat möte. En valvaka ordnades under Perolof Ohlssons ledning med förfriskningar och färskna rapporter som visade hur nära vi var att nå borglig majoritet.

Kommunalt var ny gränsdragning i Lappe aktuell, den lilla flygeln med scen vid Sävstaholm slott kunde tas i bruk till valborgsmässofirandet. Utställningen "Folkdräkter i konsten" drog många besökare till slottet. Ett stort markbyte med kyrkan medförde att kommunen förvärvat byggnadsbar mark i Österåker för överskådlig tid framöver. Inte mindre än åtta småhus har kunnat byggas. I Högsjö har nio parhus byggts alltså ett tillskott på arton lägenheter.

Den nya kommunallagen har gjort att ny nämndorganisation hastigt genomdrivits trots att en mer genomtänkt planering hade medfört en långsammare process om alla borgliga kunnat enas. De små partierna var villiga att stödja Centern i denna fråga. "Målstyrning - Etik" var studiematerial i en kurs med Gunnar Folkegård som kursledare.

1992

År 1992 är året då Sylvia Törnqvist åter tagit sig an ordförandeposten. Avgående styrelseledamöter är P-O Lidar som varit avdelningens sekreterare i 17 år och Thord Pettersson. Begivenhet detta år är ett besök på Nordiska Museet i Julita under Äppeldagarna i oktober.

Detta år lägger Centerkvinnorna i Vingåker ned sin verksamhet. Glädjande är att många kvinnor ansluter sig till Centeravdelningen. Medlemsavgiften är 100 kr men ett rabattsystem införs så att äkta make/sambo betalar 175 kr.

1993

Centerstämman i Visby 1992 har antagit ett program för organisatorisk förnyelse vilket skall förverkligas i hela Centerorganisationen. I avdelningarna måste vi öppna verksamheten och bli mer utåtriktade. Att förena tradition och förnyelse måste vara en av huvuduppgifterna i vårt organisatoriska arbete. En del av detta är att namnet kommunorganisation har ändrats till kommunkrets under år 1993. Ett närmare samarbete skall ske mellan avdelningarna och kretsen.

På riksplanet är det genom det borgliga övertagandet Centerpartiet som håller i miljöfrågorna. Detta resulterar i en intensiv inriktning på miljön med miljö- och planfrågorna i samma departement och med statsråden Olof Johansson och Görel Thurdin. I Klöverbladet kan vi läsa om att vi är på väg in i Kretsloppssamhället. Genom den lagrådsremiss som lagts av miljöminister Olof Johansson har grunden lagts för en sammanhållen kretsloppsproposition. Producentansvar är nyckeln till kretsloppet. Producenterna får succesivt ett allt tydligare ansvar. Produkterna skall från början ges en miljöanpassad utformning.

Detta år avgår Knut Dahlqvist ur styrelsen. Styrelsen förstärkts med två Centerkvinnor nämligen Birgitta Dahlqvist och Sonja Svensson.

På programmet inför det nya verksamhetsåret är den nya plattformen för valarbetet "Utmaningen". Kommunkretsen informerar om kretsloppssamhället i samband med köpdagarna.

Historik från Österåkers Centeravdelning 1984 - 1994

Även detta decenium har Centern i Österåker bevakat sin bygds intressen i kommunala sammanhang främst genom ombud i kommunkretsen och dess styrelse. Valutgångarna har tyvärr medfört att antalet ledamöter i kommunfullmäktige, nämnder och styrelser minskat. 1985 röstade 514 personer i Österåker varav 156 lade sin röst på Centern d.v.s 30 %. 1988 var motsvarande siffror 501 och 134, ca: 27 %. 1991 hade antalet röstande ökat till 546 varav Centern fick 149, också ca: 27%. Sämst gick det i 1994 års val då endast 95 av 554 röstande valde Centern vilket medförde att vi hamnade på ca: 17%.

Avdelningen har haft representation i kommunfullmäktiges presidium t.o.m. 1988 genom 1:e vice ordförande posten och insynsrådsposten 1989-1994. Berndt Holmestig har haft dessa uppdrag.

Efter 1994 års val tar Jan Kihlgren plats i fullmäktige och för Österåkers talan.

Införandet av direktvalt kyrkoråd blev en stor framgång för Centern i Österåker. Efter 1991 års val fick Centern besätta 6 av de 10 platserna i kyrkorådet. Ordförande blev liksom tidigare Karl- Arthur Andersson och vice ordf.

Carin Holmestig. Övriga ord. ledamöter: Göran Olsson (ordf. i samf. kyrkogårdsnämnden), Kerstin Larsson, Inga Larsson och Berndt Holmestig.

Efter 1994 års val får Centern 5 ledamöter i kyrkorådet: Berndt Holmestig, Kerstin Larsson, Arne Pettersson, Karl Arthur Andersson, Carin Holmestig.

Ersättare blir: Arne Eriksson, Sigvard Andersson och Arne Persson.

Förändringens vindar blåser på många områden. Vem kunde tro att Lindberga skulle upphöra som självständig jorbruksenhet. Detta medförde emellertid att kommunen fick tillfälle att förvärva tillräckligt med mark till bostäder och småindustri för översködlig tid. Detaljplan för området mellan Prästgården/För-samlingshemmet och pensionärsbostäderna - skolan är nu klar och Centern har lagt en motion ang. behovet av servicebostäder i detta område.

Centern i Österåker har trots allt lyckats hålla antalet medlemmar ganska konstant på 34.

Tyvärr stiger medelåldern oroväckande och rekryteringsbehovet av yngre förmågor är mycket stort. Trots dessa problem har Centern ordnat ganska många aktiviteter under åren:

Luciafirande, en tradition sedan Göran Olsson var ordf. Teaterresa till Örebro, båtutflykt till Tåkenön, lammgrillning vid många socken- dagar samt hösten -94 bussresa med besök på Vidarkliniken i Järna.

Vissa förändringar i styrelsen har skett under det gångna decenniet, dock inte större än att en viss kontinuitet har bibehållits.

1984 hade styrelsen följande sammansättning: Ordf. Berndt Holmestig, vice ordf. Jan Kihlgren, kassör Karl-Gunnar Eriksson, sekr. Henry Andersson samt Göran Olsson och Lennart Larsson.

1987 avgick Henry Andersson som sekr. efter 20 år och efterträddes av Ola Malmkvist.

1989 lämnade Berndt Holmestig över ordförandeklubban till Jan Kihlgren efter 6 år.

1993 ansåg Karl-Gunnar Eriksson att 20 år som kassör fick räcka. Per Eriksson tog hand om kassaskrinet.

1994 års styrelse har följande sammansättning: Ordf. Jan Kihlgren, vice ordf. Berndt Holmestig, kassör Per Eriksson, sekr. Ola Malmkvist samt Göran Olsson.